

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Szoboszlai Dalma ügyvéd (6722 Szeged, Mérey u. 6/b. által képviselt felperesnek a dr. Kanter György ügyvéd (1038 Budapest, Hollós Korvin u. 10. I. em. 3.) által képviselt alperes elleni kártérítés iránti perében a Fővárosi Bíróság 2009. június 9-én kelt 13.G.41.955/2006/49. számú ítélete ellen a felperes által előterjesztett fellebbezés folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 150.000 (százötvenezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 900.000 (kilencszázezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes mint szállító és a felperes mint vevő 2003. július 9-ei keltezéssel „szállítási megállapodást” kötöttek, egy db DAF FA LF 55.220E13 típusú Gergen TAKi8 típusú, konténerszállító felépítménnyel felszerelt tehergépjármű megvétele tárgyában.

A gépjárművet a felperes végül a 2003. december 15-én a perben nem álló mint lízingbe adó, a felperes mint lízingbe vevő valamint az alperes mint szállító által megkötött lízingszerződés alapján vette át az alperestől.

A szerződés szerint a garanciális jogok felperesre szálltak át, azokat felperes gyakorolhatta.

A 2003. december 12-én kelt, az átadás-átvételi jegyzőkönyv szerint az egyéb dokumentációkkal együtt a „kezelési utasítás” is átadásra került felperes részére.

A kezelési utasítás a „légszűrő visszajelző ellenőrzése” címszó alatt tartalmazza azt is, „ha a jelzés a vörös sávban van, a légszűrő túlságosan elszennyeződött, cserélni kell”, az üzemmentartó lépjen kapcsolatba a DAF márkakereskedőjével. Különleges üzemi körülmények címszó alatt az utasítás rögzíti, a jármű speciális vagy nagy igénybevétellel együttjáró körülmények közötti használata esetén fel kell venni a kapcsolatot a DAF márkakereskedővel. Szükség esetén a szerviz időközök és a kapcsolódó tevékenységek az üzemi körülményekhez illeszthetők. (108. oldal) Az utasítás szerint továbbá a gépjármű tartóssága, biztonsága érdekében végzett karbantartás keretében célszerű a DAF által meghatározott karbantartási ütemterv betartása.

A gépjárművel felperes üzletszerű gazdasági tevékenységként kommunális személyszállítást végzett.

A gépjármű kezelési utasításban meghatározott karbantartási időközönkénti szervizelését - így a 40 ezer és a 80 ezer km futásteljesítményhez kapcsolódó kötelező szervizt is - valamint a jótállás körébe tartozó javításokat felperes a perben nem álló-vel, mint márkaszervizzel végeztette el (a továbbiakban márkaszerviz).

2005. január 21-én a gépjármű motorja meghibásodott, a javítás elvégzése érdekében felperes a márkaszervizhez fordult.

A márkaszerviz végül többszöri felszólítást és egyeztetést követően a hibát garancia keretében fűzött motorblokk cserével javította ki.

Ezt követően a márkaszerviz 2005.március 15-én 93.955 km, 2005. július 4-én 124 ezer km, 2005. október 20-án pedig 154.890 km futásteljesítményeknél elvégezte a gépjármű kezelési utasításban előírt szervizét, egyebek mellett a levegőszűrő betét egyidejű cseréjét is végrehajtva.

A 125 ezer km-es és a 150 ezer km-es szerviz közötti időszakban felperes átalakította gépjármű levegőszűrő rendszerét.

2005. decemberében a gépjármű motorja ismételten meghibásodott.

A felperes felkérésére 2005. december 27-én készített szakértői véleményében azt állapította meg, a meghibásodást a motorba bekerülő jelentős mennyiségű porszennyeződés idézte elő, amit az adott konstrukcióban a levegőszűrő rendszer a

szemétszállítás üzemi körülményei között nem volt képes megakadályozni. A hiba nem a szakszerűtlen üzemeltetés következménye, belső rejtett hibaként értékelhető.

A felperes szavatossági igénybejelentésével összefüggésben a gépjármű az alperes telephelyére került beszállításra.

Ezt követően alperes a 2006. január 12-én kelt, felperesnek címzett levelében elzárkózott a hiba garanciális javításától, lényegében arra hivatkozással, felperes átalakítást hajtott végre a gépjármű levegőszűrő rendszerében.

Felperes 2006. december 17-én előterjesztett, többször módosított kerestében alperest a Ptk. 310. §-ára alapítva hibás teljesítésből eredő kártérítés címén összesen 23.846.966 forint megfizetésére kérte kötelezni. Az általa beszerzett, a keresetlevél mellékleteként csatolt szakértői véleményre hivatkozással állította, a motor meghibásodását a légszűrő rendszer konstrukciós hibája okozta, a hiba oka már a teljesítéskor fennállt, a meghibásodás és a levegőszűrő rendszer általa történt átalakítása között ezért semmiféle kapcsolat nem áll fenn. Alperest a hibás teljesítésért szavatossági kötelezettség terheli, amelynek keretében kártérítésként a rendeltetésszerű használatra alkalmatlan gépjármű vásárlásával összefüggésben 14.426.966 forint összegben felmerült költségeket (lízingdíj, biztosítási díj, súlyadó, javítási költség) továbbá 9.420.000 forint összegű elmaradt hasznot köteles megfizetni.

Alperes a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását kérte. A kereset jogalapját és összegezését is vitatta.

Egyebek mellett előadta, a gépjármű meghibásodására vezető okok tisztázására 2006. márciusában általa felkért műszaki szakértő szakvéleményében az anyaghiba, gyártási hiba, illetve a konstrukciós hiba lehetőségét egyaránt kizárta. A második meghibásodást követően a felperes által megbízott szakértő részvételével megtartott közös szemlén a felek megállapították, a motor meghibásodását az üzemelés közben felszívott jelentős mennyiségű por okozta, a légszűrő rendszerben azonban semmiféle hibás alkatrészt nem találtak. Az is megállapításra került továbbá, hogy a motor „eltömődés-jelzője” a piros mezőben volt. Felperesnek tehát a légszűrőt haladéktalanul ki kellett volna cserélnie, amit elmulasztott, így a meghibásodást a nem megfelelő üzemeltetési körülmények idézték elő.

A felperes által állított kár bekövetkeztét, a kár összegét is vitatta. Perköltségként a pertárgy érték 5 %-ának megfelelő, áfával növelt ügyvédi munkadíj megfizetésére tartott igényt. Egyebek mellett csatolta az általa felkért műszaki szakértő szakértői véleményét.

Az elsőfokú bíróság széles körű bizonyítást folytatott. Igazságügyi szakértőt rendelt ki és tanúkat hallgatott meg.

..... gépjármű közlekedési és műszaki igazságügyi szakértő a helyszíni szemle, a per iratai - köztük a felek által becsatolt szakértői vélemények - a felek nyilatkozatai és adatszolgáltatása alapján 2008. augusztusában elkészített, majd 2008. szeptemberében kiegészített szakértői véleménye rögzíti, a perbelivel azonos, vagy hasonló dokumentált és gyakori meghibásodások hiányában „konstrukciós hibáról nem lehet beszélni”, az eredeti gyári levegőszűrő rendszer alkalmazása mellett nagy valószínűséggel túlzott mértékben jutott por a motorba, ami meghibásodását okozta. A 2005. decemberi meghibásodásban azonban nem a levegőszűrő eredeti, vagy a felperesi átalakított állapota hatott közre. Ugyanakkor a rendelkezésre álló adatokból arra lehet következtetni, hogy 2005. decembere előtt felperes nagy valószínűséggel meghibásodott légszűrő visszajelzővel üzemeltette a járművet, ami rendellenes üzemeltetés.

A szakértő - miután a felperes nyilatkozatát elfogadva azt állapította meg, hogy felperes csak 2006. júniusában kapta meg a kezelési utasítást - végül arra a következtetésre jutott, az üzemeltetés során nem vették figyelembe a kezelési utasítás különleges üzemi körülmények közötti karbantartásra vonatkozó előírásait, amely alapján a felperesi üzemeltetőnek és a karbantartónak a karbantartó által végzett mérések alapján meg kellett volna határozni azt az üzemeltetési intervallumot, amikor az elhasználódott levegőszűrő betétet cserélni kell.

A 2005. decemberi meghibásodás oka nem az üzemeltetési körülményekben van, hanem abban, hogy a szerviz időközök és a kapcsolódó tevékenységek üzemi körülményekhez illesztése nem történt meg.

A 2009. március 5-i tárgyaláson történt személyes meghallgatása során a szakértő továbbá úgy nyilatkozott, a kezelési utasításban foglaltaknak megfelelően a különleges üzemi körülményekre tekintettel a karbantartónak és az üzemeltetőnek közösen kellett volna meghatározni a karbantartási ciklust, amelynek lerövidítésével meg lehetett volna akadályozni a meghibásodást okozó szennyeződés motorba kerülését. Abban az esetben, ha a kezelési utasítás rendelkezésére állt, felperesnek tudnia kellett, hogy a levegőszűrő visszajelző piros jelzése esetén a szervizhez kell fordulnia. Előadta azt is, a levegőszűrő visszajelzés nem volt bekötve, így nem tudott mérni, az azonban már nem állapítható meg, hogy ez az állapot mikortól állt fenn.

Úgy nyilatkozott továbbá, önmagában az a körülmény nem indokolja az egyedi karbantartási ciklus kialakítását, hogy a gépjárművet konténerszállító felépítménnyel rendelték. A forgalmazó a gépjármű értékesítésekor előre nem tudja meghatározni a karbantartási ciklust, az az üzemeltető és a karbantartó nélkül nem alakítható ki.

..... tanúként történt meghallgatása során a felperes felkérésére készített szakvéleményében foglaltakat fenntartotta. Egyebek mellett előadta azt is, a motor ismételt meghibásodása is bizonyítja az eredeti levegőszűrő rendszer

alkalmatlanságát, az általa végzett vizsgálatok időpontjában a levegőszűrő visszajelző nem volt a piros mezőben, a szűrők pedig tiszták voltak.

Felperes elfogadta a kirendelt igazságügyi szakértői vélemény megállapításait.

A konstrukciós hibára hivatkozását nem tartotta fenn. A szakvéleményben foglaltakra tekintettel állította, a meghibásodást a por megfelelő kiszűrésére alkalmatlan szűrőbetét okozta, felperes hibás teljesítése abban áll, hogy alkalmatlan szűrőt épített be a gépjárműbe, továbbá, hogy a szervizelés során is alkalmatlan szűrőbetétet hajtották végre a cserét, amiért alperes miatt felel, mert ő irányította a javítást. Felelősség terheli továbbá alperest azért is, mert a gépjármű karbantartási ütemtervét nem határozta meg megfelelően.

Alperes vitatta a szakvélemény azon megállapítását, hogy az eredeti gyári levegőszűrő rendszer alkalmazása mellett túlzott mértékű por jutott a motorba. Hangsúlyozta, a kezelési utasítás a jármű átvételével egyidejűleg a felperes rendelkezésére állt, felperes azonban nem annak megfelelően járt el, a járművet pedig meghibásodott légszűrő visszajelzővel üzemeltette. Kiemelte azt is, a szakvélemény a konstrukciós hibát kizárja, a karbantartási időköz üzemeltetési körülményekhez igazításának, a légszűrő szükséges gyakorisággal történő cseréjének elmulasztása pedig nem róható terhére, nem alapozza meg a hibás teljesítés miatti szavatossági, kártérítési felelősségét.

Az elsőfokú bíróság 2009. június 9-én kelt 13.G.41.955/2006/49. számú ítéletével a keresetet elutasította, Felperest az alperes részére 1.096.000 forint perköltség, az államnak 900.000 forint eljárási illeték megfizetésére kötelezte. Az ítélet indokolása szerint a perbeli gépjárműre nézve a Ptk. 379. § (1) bekezdése szerinti szállítási szerződés jött létre a peres felek között, amelynek alapján alperes a tehergépkocsit a szerződés mellékletét képező műszaki leírásnak megfelelő, rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban tartozott a felperes rendelkezésére bocsátani.

A perben kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleményét ítélkezése alapjául elfogadva az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, a motor meghibásodását az okozta, hogy az üzemeltetési körülmények folytán nagyobb mennyiségű por került a motorba, ami a karbantartási időszak konkrét üzemeltetési körülmények figyelembe vételével történő lerövidítésével megakadályozható lett volna. Ugyanakkor önmagában az a körülmény, hogy a járművet konténert szállító felépítménnyel rendelték, az egyedi karbantartási ciklus kialakítását nem indokolta, azt a forgalmazó a gépjármű értékesítésekor előre nem is tudja meghatározni. Egyebekben pedig a szakértői vélemény alapján a konstrukciós hiba nem volt megállapítható. Mindezeket figyelembe véve az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, a gépjárműnek a teljesítés időpontjában nem volt olyan rejtett vagy nyílt hibája, amely a motor meghibásodását eredményezte, a hiba oka a teljesítés után keletkezett azzal, hogy a karbantartási ciklust nem igazították az üzemi körülményekhez.

A gépjármű szervizelésében alperes márkakereskedőként nem közreműködött, eladóként pedig nem tartozik felelősséggel azért, hogy a gépjármű műszaki állapotát ismerő szakszerviz nem az egyedi igényekhez igazítva határozta meg a szerviz gyakoriságát. Mindezekre tekintettel alperes terhére kártérítési felelősséget megalapozó hibás teljesítés illetve mulasztás nem volt megállapítható, ezért a kereset megalapozatlan.

Az ítélettel szemben a felperes fellebbezett jogi képviselő útján. Az ítélet megváltoztatását, keresete szerinti ítélet meghozatalát kérte. Korábbi perbeli nyilatkozatait fenntartva hangsúlyozta, alperes az általa megvásárolt gépjárművet a szerződésben meghatározott célra alkalmas állapotban tartozott átadni. A gépjármű motorja azonban egymást követően két alkalommal is meghibásodott, mégpedig ugyanazon okból, amit a perben kirendelt igazságügyi szakértő is megállapított. Az alperes hibás teljesítése abban áll, hogy a gyártáskor valamint a garanciális munkák elvégzése során egyaránt olyan levegőszűrő betét került a járműbe, amely alkalmatlan volt a meghibásodást okozó por szennyeződés kiszűrésére. Állította alperesnek márkakereskedőként ténylegesen közreműködnie kellett volna abban, hogy a levegőszűrő betét megválasztása, cseréje az üzemeltetési körülményekhez alkalmazkodva történjen meg. Alperes terhére esik továbbá az a mulasztás is, hogy nem határozta meg megfelelően a karbantartási ütemtervet, valamint hogy az első meghibásodást követően nem intézkedett a szakszerviz felé annak érdekében, hogy a csere során megfelelő szűrőbetétet alkalmazzanak, amint erre egyebeken a szakértői vélemény is utalt. Alperes mulasztása megalapozza kártérítési felelősségét.

Alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, annak helyes indokaira tekintettel, továbbá a felperes perköltségben marasztalását.

A fellebbezés az alábbiak szerint megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság a per eldöntéséhez szükséges tényállást megfelelő bizonyítási eljárás lefolytatását követően, a kirendelt igazságügyi szakértő Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint is aggálytalan szakértői véleményét alapul véve a per egyéb adatainak helyes értelmezésével, mérlegelésével helytállóan állapította meg és az arra alapított jogi következtetése is mindenben helytálló.

A felperesi fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a következőkre mutat rá.

A felperes hibás teljesítésből eredő kártérítési igénye elbírálása körében a Ptk. 305. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel annak van jelentősége, hogy alperes terhére megállapítható-e hibás teljesítés, vagyis annak, hogy az alperes által szolgáltatott gépjármű a teljesítés időpontjában megfelelt-e a rendeltetésszerű használatra való alkalmasság jogszabályban illetve a szerződésben meghatározott követelményeinek.

A rendelkezésre álló adatok alapján kétséget kizáróan megállapíthatóan a meghibásodás arra volt visszavezethető, hogy a karbantartási ciklus különleges üzemeltetési körülményeknek megfelelő rövidítésére nem került sor, a hiba oka tehát a teljesítés után keletkezett.

A rendelkezésre álló adatok alapján nem kétséges az sem, hogy felperesnek a gépjárművel együtt a kezelési utasítás is átadásra került, amely az általános üzemeltetési körülményekre, az ilyen körülmények közötti szerviz időközökre nézve tartalmaz előírásokat és ennek megfelelően rendelkezik a levegőszűrő betét cseréjének gyakoriságáról is. Ugyanakkor a kezelési utasítás értelmében a különleges üzemeltetési körülmények esetén az általános szabályok szerinti karbantartási időköz lerövidítése, a légszűrő betétek általános előírásoknál gyakoribb cseréje a felperes és a szakszerviz érdekkörébe tartozott, aminek elmaradása ily módon nem róható alperes terhére, különös tekintettel arra, hogy a gépjármű szervizelésében alperes nem közreműködött és erre irányuló külön rendelkezés, szerződéses kötelezettségvállalás hiányában ilyen jellegű kötelezettség alperest nem is terhelte.

Egyebekben pedig arra nézve a perben nem merült fel adat, hogy a gépjármű meghibásodása az alperes által a gyártás során beépített, illetve utóbb a szervizelés során a cseréhez biztosított szűrőbetét hibájára, „alkalmatlan” voltára lett volna visszavezethető. Így ezen felperesi hivatkozás sem vezethetett eredményre.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján helyes indokaira tekintettel helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a pereszes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdése alkalmazásával, az elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban állóan mérsékelt összegben megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére, a felperes illetékfeljegyzési jogára tekintettel le nem rótt fellebbezési illeték megfizetéséről pedig a 6/1986.(IV.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2010. március 5.

. Rózsa Éva s. k.
a tanács elnöke

Dr. Felker László s. k.
előadó bíró

Dr. Rutkai Éva s. k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

Kiss Sándorné
tisztviselő